

Andrzej Maciejczak (1960-2025)

Z wielkim smutkiem i poczuciem ogromnej straty żegnamy profesora Andrzeja Maciejczaka, wybitnego naukowca i nauczyciela akademickiego, cenionego neurochirurgia i wspaniałego lekarza. Odszedł 15 marca 2025 r. w wieku 64 lat.

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Maciejczak urodził się w Starachowicach 8 lipca 1960 roku. Uczył się w IX Liceum Ogólnokształcącym im. Jarosława Dąbrowskiego w Łodzi. Zapowiadał się świetnie jako karateka i lekkoatleta – biegacz i skoczek wzwyż. Od zawsze jednak marzył o medycynie, choć neurochirurgiem został nieco z przypadku. Początkowo bowiem upodobał sobie chirurgię ogólną. Los jednak sprawił, że w łódzkiej klinice trafił pod skrzydła profesora Andrzeja Radka. W latach 1979–1985 studiował w Akademii Medycznej w Łodzi, uzyskując tytuł lekarza medycyny. Podjął pracę w Klinice Neurochirurgii Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi, z którą związał się na 17 lat, właściwie do końca istnienia Uczelni. Jej komendantami-rektorami byli w tym czasie gen. bryg. prof. dr hab. n. med. Władysław Tkaczewski (1981–1991), gen. bryg. prof. dr hab. n. med. Henryk Chmielewski (1991–1998) oraz płk prof. dr hab. n. med. Jan Chojnacki (1998–2002). To właśnie w tej uczelni Andrzej Maciejczak zaczął pogłębiać swoją największą pasję – neurochirurgię – nieustannie podnosząc zawodowe kompetencje, zajmując kolejno stanowiska asystenta (1985–1988), starszego asystenta (1989–1993), adiunkta (1994–2001) oraz profesora WAM

Informacje o artykule

Historia artykułu

- Otrzymano: 2025-05-07
- Zaakceptowano: 2025-05-12
- Opublikowano: 2025-06-30

Wydawca

Akademia Tarnowska
ul. Mickiewicza 8, 33-100 Tarnów, Poland

Licencja

© by Author. Udostępniane na podstawie Międzynarodowej Licencji Publicznej Creative Commons Uznanie aurostwa - Na tych samych warunkach CC-BY-SA 4.0.

Korespondencja

Marek Smola

e-mail: m_smola@atar.edu.pl
Akademia Tarnowska
Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu
Katedra Wychowania Fizycznego
ul. Mickiewicza 8
33-100 Tarnów
Poland

(2001–2002). W 1991 roku obronił pracę doktorską, której tytuł: *Wyniki kompleksowego leczenia zewnątrzkręgosłupowych nowotworów kręgosłupa w materiale Kliniki Neurochirurgii WAM w Łodzi* wskazuje już na daleko posuniętą specjalizację jego zainteresowań. Wykorzystując nowe możliwości kształcenia (przed polskimi lekarzami szerzej otworzyły się kraje zachodniej Europy), A. Maciejczak wyjechał do Glasgow, gdzie w latach 1996–1997 pracował jako neurochirurg w Klinice Neurochirurgii Institute of Neurological Sciences oraz w Department of Neurosurgery w Southern General Hospital w tym największym szkockim mieście. Po powrocie do kraju kontynuował rozwój naukowy, by w 2001 roku zakończyć przewód habilitacyjny. Stopień doktora habilitowanego uzyskał na podstawie rozprawy: *Badania biomechaniczne in vitro stabilności kręgosłupa szyjnego po dyscektomii sposobem Clowarda*. Zarówno jego doktorat, jak i praca habilitacyjna, zostały wyróżnione specjalną Nagrodą Rektora WAM za najlepszą pracę doktorską (1992) i najlepszą pracę habilitacyjną (2001).

Wkrótce łódzka uczelnia wojskowa została zamknięta – jej struktury włączono do Uniwersytetu Medycznego w Łodzi – a w życiu dra Andrzeja Maciejczaka rozpoczął się nowy etap. Stał przed decyzją podjęcia dalszej pracy poza Łodzią. Do wyboru miał leżącą na zachód od swej rodzinnej Łodzi Zieloną Górę, albo położony na południowy wschód Rzeszów. Równocześnie podjęła z nim rozmowy o zatrudnieniu w Tarnowie dyrektor Szpitala Wojewódzkiego im. św. Łukasza, Anna Czech. Ostatecznie wybrał więc naukową pracę w Rzeszowie i medyczną praktykę w Tarnowie, w okolicy którego zamieszkał. Najpierw sam, po krótkim czasie dołączyła do niego rodzina.

Objął stanowisko kierownika Pracowni Neurochirurgii w Collegium Medicum Uniwersytetu Rzeszowskiego (UR), następnie kierownika Katedry Neurologii i Neurochirurgii na Wydziale Medycznym UR, wreszcie profesora Uniwersytetu. W 2015 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda nadał Andrzejowi Maciejczakowi tytuł profesora nauk medycznych w zakresie neurochirurgii. Związany dydaktycznie z Akademią Tarnowską jako wykładowca Katedry Fizjoterapii stał się filarem kadry zainicjonowanego w 2024 roku kierunku lekarskiego.

Sukcesywnie doskonalił własne umiejętności, uczestnicząc w wielu stażach i szkoleniach, wśród których na uwagę zasługują: kursy EANS European Association of Neurosurgical Societies 1991–1995 (Sargossa, Jerozolima, Izmir, Brugie, Klagenfurt); Bochum (1992) – stabilizacja kręgosłupa; Berlin (1994) – minimalnie inwazyjna chirurgia kręgosłupa; Praga (2000 i 2004) – chirurgia kręgosłupa; Liberec (2005) – sztuczne dyski; Bonn (2008) – endoskopowa chirurgia dysków;

Heidelberg (2008) – endoskopowa i minimalnie inwazyjna chirurgia kręgosłupa czy Manchester (2008) – endoskopowa chirurgia dysków.

Prowadził szeroką działalność edukacyjną za granicą jako wykładowca i szkoleniowiec. Od 2000 roku wykładał chirurgię kręgosłupa na szkoleniach European Association of Neurosurgical Societies (EANS) dla młodych neurochirurgów z Unii Europejskiej: w Nicei (2000, Francja); Rzymie (2002, Włochy); Budapeszcie (2004, Węgry); Luxemburgu (2006); Trondheim (2008, Norwegia); Padwie (2010, Włochy). Od 2006 roku często występował jako wykładowca AO Spine International Association, prowadząc szkolenia z chirurgii kręgosłupa dla neurochirurgów i ortopedów: w Krakowie (2006 i 2010), Bratysławie (2007), Budapeszcie (2008), Warszawie (2011) i Pradze (2011).

Zaangażowany był w podyplomową edukację i szkolenie także w kraju, wspierając (od 2000 roku) swoją wiedzą neurochirurgów, ortopedów, neurologów, internistów oraz lekarzy pierwszego kontaktu jako wykładowca chirurgii kręgosłupa Polskiej Szkoły Neurochirurgii w Polskim Towarzystwie Neurochirurgów (PTNCh). W uznaniu osiągnięć zawodowych był zapraszany przez międzynarodowe towarzystwa naukowe jako specjalny gość i honorowy wykładowca wielu konferencji, sympozjów i kongresów organizowanych w różnych miejscach świata. Profesor udzielał się także jako popularyzator wiedzy medycznej w ramach zajęć dla słuchaczy uniwersytetów trzeciego wieku, w licznych programach radiowych i telewizyjnych. Niedługo przed śmiercią był gościem spotkania z cyklu Tarnowska Liga Mistrzów w czytelni Miejskiej Biblioteki Publicznej, w trakcie którego opowiadał o swoich początkach w Tarnowie, pracy, wyzwaniach i zainteresowaniach.

Opublikował autorski podręcznik *Chirurgia kręgosłupa szyjnego dla lekarzy*. Jest autorem rozdziałów na temat chorób kręgosłupa w książkach polskojęzycznych wydanych w kraju, m.in. rozdziału *Zespoły bólowe kręgosłupa* w kultowym podręczniku *Interna Szczeklika* dla lekarzy internistów i pierwszego kontaktu, i angięzycznych wydawanych za granicą, m.in. rozdziału *Cervical Kyphosis & Scoliosis* w międzynarodowym podręczniku *Cervical Myelopathy*. Ogłosił 90 publikacji w renomowanych naukowych pismach angięzycznych („Neurosurgery”, „Injury”, „European Spine Journal”), wygłosił około 250 wystąpień kongresowych i szkoleniowych w Polsce i za granicą.

Jako czynny lekarz podjął się kierowania Oddziałem Neurochirurgii Szpitala Wojewódzkiego im. św. Łukasza, który zamienił z czasem na Klinikę Neurochirurgii. Stworzył tu jeden z najbardziej cenionych w Europie oddziałów neurochirurgicznych,

wyposażony w najnowocześniejszy sprzęt medyczny. Jego pionierskie podejście do leczenia schorzeń układu nerwowego, wprowadzenie innowacyjnych technik operacyjnych oraz nieustrudzone zaangażowanie w rozwój oddziału uratowały życie i zdrowie tysięcy pacjentów. Był autorem przełomowych procedur w dziedzinie chirurgii mózgu i rdzenia kręgowego. Uznano także jego wkładu w rozwój i wdrażanie małoinwazyjnych metod leczenia chirurgicznego kręgosłupa do klinicznej praktyki.

W latach 2001–2005 sekretarz, następnie (od 2009) członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów, Polskiego Towarzystwa Chirurgii Kręgosłupa, Spine Society for Europe Eurospine (Europejskie Towarzystwo Kręgosłupowe), Congress of American Neurological Surgeons (Amerykańskie Towarzystwo Neurochirurgów), European Association of Neurosurgical Societies (Związek Europejskich Towarzystw Neurochirurgicznych), Spine International Association (Międzynarodowe Towarzystwo Kręgosłupowe) – Chairmen Neuro-Education (2007–2010) i Chairmen Polish Council (od 2010). Wiceprezes ogólnopolskiego Stowarzyszenia na Rzecz Studiów i Leczenia Kręgosłupa (2005–2010) – organizacji zajmującej się rozwojem nowych technologii chirurgicznych kręgosłupa i badaniami naukowymi nad kręgosłupem. Był aktywny jako recenzent angielskojęzycznego pisma naukowego „Acta Neurochirurgica” (Springer; 2002–2005), przewodniczył Komitetowi Organizacyjnemu Zjazdu Europejskiego Towarzystwa Kręgosłupa (Spine Society of Europe) „Eurospine 2009” w Warszawie.

Za swoje osiągnięcia został wyróżniony doktoratami honoris causa prestiżowych uczelni w Europie i USA oraz tytułem Honorowego Członka Europejskiego Towarzystwa Neurochirurgicznego. W kraju odznaczony został Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi i Medalem Komisji Edukacji Narodowej za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania. Uhonorowany medalem Gloria Medicinæ, najwyższym wyróżnieniem Polskiego

Towarzystwa Lekarskiego przyznawanym wybitnym lekarzom, otrzymał tytuł Człowieka Roku 2004 w plebiscycie czytelników „Gazety Krakowskiej” (w uznaniu jego wkładu w rozwój i wprowadzanie do praktyki klinicznej małoinwazyjnych metod leczenia chirurgicznego kręgosłupa), otrzymał tytuł Tarnowianin Roku (2023). W czerwcu 2003 roku został nominowany do Nagrody Gospodarczej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w kategorii wynalazek w dziedzinie produktu lub technologii jako członek zespołu naukowego i współtwórca Wielofunkcyjnego systemu do leczenia chirurgicznych dysfunkcji kręgosłupa. Pośmiertnie odznaczony przez Ministra Obrony Narodowej medalem za zasługi dla obronności kraju.

Prywatnie był człowiekiem serdecznym, aktywnym i otwartym. Zapalony pływak (za najdoskonalszy styl uważał delfina), uczestnik i medalista kolejnych edycji Mistrzostw Polski Masters. Biegacz. Tancerz, zafascynowany salsą. Meloman. Znamca jazzu, namiętnie słuchał również Prince’a i utworów zespołu Metallica. Zgromadził oryginalną kolekcję instrumentów z różnych stron świata. Koneser malarstwa, ceniał ekspresjonistów oraz impresjonistów. Miał jeszcze czas na czytanie, a za jednego z najwybitniejszych autorów uważał kosmologa, księdza profesora Michała Hellera.

Profesor Andrzej Maciejczak pozostawał człowiekiem wyczulonym na potrzeby innych. Od wielu lat wspierał ideę budowy pierwszego w Tarnowie hospicjum stacjonarnego, zaś w trakcie koncertów dedykowanych tej inicjatywie wypełniał z powodzeniem rolę konferansjera.

Od wielu lat profesor Maciejczak zmagał się z chorobą nowotworową. Zmarł w Tarnowie w nocy z 14 na 15 marca, mając 64 lata. Uroczystości pogrzebowe odbyły się we czwartek (20 marca) w kościele pw. św. Marcina Biskupa w Zawadzie. Tam została odprawiona msza święta żałobna za spokój duszy śp. Zmarłego, a po jej zakończeniu prochy Profesora odprowadzono na miejsce wiecznego spoczynku na cmentarzu parafialnym w Zawadzie.